

החברותא

בס"ד ערש"ק פר' וישב כ"א כסלו תשע"ט

החברותא בטאנן פנימי לחברים גליון מס 596

פנינים יקרים

וישב יעקב בארץ מגורי אביו וגו' (לז, א) ופרש"י בקש יעקב לישב בשלוח כלומר תמיד היה דרכו בכך שבקש לישב בשלוח ונחת רוח ולקבל הכל לטובה אפילו בארץ מגורי אביו כלומר אפילו כשבא מגור ופחד שהוא מדת אביו כנודע. קבל הכל בשלוח ונחת רוח מרוב צדקתו והבטחתו בו יתברך. (קדושת לוי)

וישב יעקב בארץ מגורי אביו בארץ כנען (לז, א) רצה לומר שהיה ביראת הרוממות וגם בארץ כנען שהיה בהכנעה, אלה תולדות יעקב יוסף רצה לומר התולדות המעשים טובים האלה היראה גדולה והכנעה גדולה גם אם נופל לפעמים ממדרגתו הגדולה למדרגה קטנה. יוסף פרוש עי"ז גורם לו שנתוסף לו עוד מדרגה גדולה מחמת שהוא מתחזק ומתגבר בעבודתו יתב"ש ויתעלה בורזו ובהכנעה יותר, וק"ל. (נועם אלימלך)

וישב יעקב וגו' (לז, א) בג' הפרשיות העוסקות במכירת יוסף לא נזכר שם ה', מרמז שההשגחה הפרטית היה נסתרת בכל פרשיות הקשורות במכירת יוסף.

בארץ מגורי אביו בארץ כנען וכו' (לז, א) הנה כנען פרושו סוחר כמש"כ כנעניה נכבדי ארץ (ישעיה כג, ח) על דרך משל כמו הסוחר שיפזר ממון כסף וזהב ומוציאם מרשותו כדי להרויח ולהשתכר. כך מקור נשמת ישראל שהיא בחינת כנסת ישראל נמשלה בגלות לסוחר זה, ועי"ז מתבררים כל נצוצי הקדושה ונגלה כבוד ה' (ישעיה מ, ה) כי עין בעין יראו.

אלה תולדות יעקב יוסף בן שבע עשרה שנה היה רועה את אחיו בצאן וגו' (לז, ב) רועה היינו מיוחד ומחבר ומקשר מלשון אחוה ורעות, ולכך נקרא רועה צאן על שם שהוא מיוחד ומחבר הצאן שלא יתפזרו אנה ואנה וכו' והיה מעלה ומתקן אותם בנצוצי השכינה בביכול.

כי בן זקונים הוא לו (לז, ג) ותרגמו ארי בר חכים הוא ליה. ויש לומר דרמזו בזה דהצדיק המשפיע תורה ומוסר לבני אדם כשיש לו מקבלים שמשתוקקים ומתאווים לשמוע דבריו, אז יכול הצדיק לומר דבריו בזכות הדעת ובצחות מחשבתו בלי שום טרף ובלבול הדעת ובהתעוררות ובהתחדשות אור תורה באור צח ובהיר. (דגל מחנה אפרים)

לך נא ראה את שלום אחיך ואת שלום הצאן וכו' (לז, ד) הנראה לי לרמזו בזה עד כמה האדם צריך לשמור את עצמו לבל ישים עול ודבה על חברו, רק יסתכל במעלת חברו ויעלים עינו מחסרונו, וזהו שכתוב (תהלים לד) מי האיש החפץ חיים אוהב ימים לראות טוב, פירוש יסתכל רק הטוב אשר בחברו. (תפארת שלמה מרדומסק)

את אחי אנכי מבקש (לז, טז) יש לרמזו כשבא לבקש אותו יתב"ש בתפלה ואומר לשם יחוד וכו' בשם כל ישראל עי"ז תפלתו נשמעת גם למי שאינו צדיק כל כך. וזהו שנאמר את אחי כשאני מדבק עצמי עם אחינו בני ישראל, אז אנכי מבקש-יכול אני להתפלל ויקבל תפילתי אף שאינו ראוי כל כך. (זרע קודש)

וישמע ראובן ויצילהו מידם (לז, כא) השי"ת העיד שראובן הציל את יוסף מן המות הגם כי נראה לו שלא נתקיים בידו להצילו ולהביאו אל אביו מ"מ בטח נעשה ממנו דבר. (שפת אמת)

וכל אשר הוא עושה ה' מצליח בידו (ל"ט, ג) ויסוד אמיתי הוא זה שלא מרגיש בחסרון ההצלחה, כל מה שיהיה לו (ושיקרה לו) רואה בזה השגחת ה' וזוהי ההצלחה. (ר"נ מברסלב)

ואת כל אשר עושים שם הוא היה עושה (ל"ט, כד) אולי נתכוון בשנותו את מעמו להודיע הגם שהיה יוסף מנהיג בכ"ז לא היה מתנהג בשררה אלא ידו כיד כולן שזה. וזה יגיד כי טוב הוא ומצא חן ושכל טוב בעיני ה' ואדם. (מתוך אוה"ק)

שיחת קודש ממורנו ורבנו זיע"א

האשק שיחת הרא"ש זיע"א כ"ח ניסן תשל"ה פאבא ליפאס ע"י א. א.

לכן אנו צריכים לבקש שה' ברחמיו יתן לנו את הכוחות שנוכל להתאחד, ולכל חבר וחבר יהיה הכנעה, ונחיה עם הסכנה של האריות הטורפים, והנחשים וכל המזיקים שרודפים אחרינו, והקוצים שזרועים על כל חיינו.

כל אחד יוציא את כל התערומת שבליבו ויכניע את עצמו בפני חברו, ואז נוכל להתאחד ונבקש את רחמיו הגדולים שישרה שכינתו עלינו. אם נלך בדרכים הללו ולא נהיה מופקרים למדבר השממה, ולא נתפתה לסיפוק הרגעי שהשטן נותן בכדי שנגדוד על הקוצים והדרדרים, כי כך הוא תופס אותנו ברשתו ואח"כ אוי ואבוי לנו. קשה מאד לחזור. תשאלו אותי, זה מאד קשה. אך גם שם, במדבר השממה, בין הטורפים שטורפים אותנו כחיה טורפת, יכולים לעעוק "הצילנו מיד אויבי ומרודפי כי אמצו ממנו" "הוציאה ממסגר נפשי", כמו שדוד המלך צעק וזה כל מה שהציל את חיי. רק בקשותיו ותפילותיו כפי שרואים בספר תהילים איך שדוד המלך שפך את ליבו לפני הש"י. ואנו רואים שנשאר קיים לעד, כי כל אחד שפותח את התהילים וקורא מיד ה' עונה לו ומוציא אותו מצרותיו.

מתוך זה אנו רואים מה היתה הדרך של דוד המלך, ושל כל אבותינו הגדולים שבזכותו אנו קיימים עד שיבוא משיח צדקינו, ובאותה דרך אנו צריכים ללכת. ולהתעקש בעקשנות לא לקבל את הסיפוק של השטן, ולא להסכים להיות מסכנים בשביל לחטוא, בין באונס בין במזיד ובפשיעה. עלינו לדעת שאנו חיים בעולם הטבע ובעולם הבחירה, ויש חשבון על כל פסיעה ופשיעה, כל אחד יתן את חשבונו כפי מה שהוא פגם בכתר של מלכות דקדושה.

עלינו ללמוד מן השטן, "כי ממנו נקח לעבוד את ה'", ולדעת שאף פעם לא מאוחר להפסיק לקבל את הפינוק של השטן, ואת העצבות שהפינוק מביא אחריו, עצבות שמביאה מחשבות זרות ודמיונות על החברים. צריך לדעת שהדמיונות הללו נובעים רק ממחשבות העצבות שמטרתם להביא להרס וחורבן, יש אימרה ש"עשר שונאים לא יכולים להזיק לאדם כמו שהוא מזיק לעצמו" עם המחשבות והדמיונות שלו. בסוף זה מביא לשגעונות, לקטטות, ולבית חולי רוח.

וכאשר נלך בדרכים שה' רוצה מאיתנו, ונחיה בהרגשת הסכנה של האריות הטורפים, הנחשים והקוצים שזרועים לרגלנו בכל צעד לאורך כל ימי חיינו. ואפילו אם נפלו - אין כזה מושג של "מאוחר", אבל לא לדחות למחר. אי אפשר לחכות עד מחר. המחר אֵין, יש רק את ההווה. ואם אנו נחיה את ההווה, ונחיה את הסכנה, אז נשאל את ההשאלה: איך יש לנו קיום בסכנה כזו? ומזה נגיע ל"אחזה אלוקה". כי המצב מכריח להכיר ולהאמין שיש מי שנותן לי את הסיבות להציל את חיי.

ואם נתאחד ביחד, ונזכה לאחדות השלימות, איש את רעהו יעזורו ולאחיו יאמר חזק. ולא יהיה שנאת מות, ולא שנאת חיים, רכילות, ולשון הרע, שבגינם כבר אלפי שנים אנו תחת שלטון הגלות, והקב"ה מחכה עלינו לגאלינו כל נשימה ונשימה. כמו ששמעתי אתמול מאחד החברים שבנו התינוק נהיה חולה אנוש בפתע פתאום, וכל המשפחה יושבים ובוכים ומחכים מתי כבר יוכלו בחזרה לשמח את ליבם עם התינוק היקר שלהם, כך הקב"ה בוכה ומחכה עלינו - מתי אזכה להיות ביחד עם התינוק שלי שזה הכלל ישראל. אולם

שיחת קודש ממורנו ורבנו זיע"א

המשך מעמ' קודם

אף אחד מאיתנו לא מרחם עליו, ונותנים לו לעמוד לבדו במדבר השממה. הוא מחכה לתת לנו את כל הטוב שהכין לנו, ואנחנו מעדיפים את התענוג של הפינוק ושל העצבות, ולקבל מהשטן את הנפילות שזה מוות נצחי.

אשרי האיש שיזכה להבין ולשמוע מעצמו שיש כח שמקיים אותו, ומשפלותו יבוא לחיות עם יוצרו. ואף פעם לא יתגאה. במה יש להתגאות? עם אני עני שבעניים ויש מי שנותן לי מתנה ומחיה אותי, במה אני יכול להתגאות? והנמשל: אם אני עני שבעניים מה יש לי להתגאות בפעולות טובות שאני עושה? דבר אחד טוב יש לעשות, והוא: להכיר את עצמי. וכמו שהוא חי בעולמו כך אני אחיה בעולמי. ועייז אוכל לפגוש בו, והשטן לא חוצץ ביננו. כי כשאדם חי עם עצמו, ועם הסכנה שהקוצים והדרדרים והשטף מים רבים לא ישטפו אותו, אז הוא חי עם קודשא בריך הוא, ומי שחי במצב כזה זוכה להתגלות ש"פה אל פה אדבר בו".

איך אנו יכולים להגיע לזה? כשלא נתעייף, ולא נשכח נשימה אחת שאנו חיים במדבר שממה, כל הזמן נחיה בפחד מהקוצים והדרדרים שזורעים על כל החיים שלנו, ומן האריות הטורפים והנחשים והעקרבים שאורבים לנו ורוצים לטרוף אותנו, ונהיה עסוקים רק בדבר אחד: איך יוצאים מכאן חי. אז תִּשְׁאַל השאלה איך בכלל אנחנו קיימים בתוך הסכנה הזו? ואנו עוד ממשיכים ובכל זאת לא אבודים. וכך נזכה לחיות עם הקדושה מעצמנו, כמו שנאמר "מבשרי אחזה אלוקה". ובכח הבחירה נשיג מעצמנו - ממה שאנו ממשיכים לחיות - שיש כח עליון הַשֵּׁם נפשנו

בחיים. ומתוך הכרת אי יכולתנו והסכנה הגדולה בה אנו נמצאים בכל נשימה ונשימה, ממילא נגיע ל"אל תעש תפילתך קבע אלא רחמים ותחנונים לפני המקום".

ואם נזכה יחד לחיות כך, ה' ישרה את שכינתו עלינו, ויחיה את המתים, ויבנה את בית מקדשינו. הבית השלישי של אש, שעשוי מאש התפילות שלנו, שעליהם נאמר "ותערב לפניך עתירתינו כעולה וכקרבן". כמו עולה שהיא כליל תקטר, כך התפילות יהיו כליל תקטר באש. ואז נזכה ביחד לשלימות של בחינת "לשם יחוד קודשא בריך הוא ושכינתיה ביחודא שלים בשם כל ישראל", כי אי אפשר שהקב"ה יגאלנו אם לא יהיו כל הנידחים מקובצים יחד באהבה ואחוה ורעות, ואין רכילות ואין לשון הרע. אז ה' יעורר את שכינתו, ויבנה את בית מקדשו, הבית השלישי שעשוי מהאש שיוצא מפינו בתפילתנו, בבחינת "ונשלמה פרים שפתינו". ואז נזכה לאורו של משיח כולנו יחד ולא נצטרך לחיות ולאכול נהמא דכיסופא.

הבה נקוה שה' יזכנו לשוב בתשובה יחד עם המתים, ואז נזכה לשלימות, מפני שה' יקבץ את כל הנידחים למענו, כמו שכתוב "למעני למעני אעשה". נקוה שבדורינו ה' יקיים את זה, ע"י שנתאחד, ונחיה ביחד עם שלימות, בלי שנאת חנם ובלי לשון הרע ורכילות, ואיש את רעהו יעזרו להוציא אותו מן המיצר, ולרדוף אחרי החבר שיש לו יכולת להציל אותו שלא יכאב לו כל נשימה ונשימה. אז נהיה מאושרים. וה' ימחה את עמלק. והוא יקבץ אותנו וישמיענו ברחמינו שנית לעיני כל חי. ונזכה במהרה בימינו, אמן.

פצוצים יקרים - חנוכה

ההתעוררות בעת גלות מצרים בבל ופרס היה ע"י הנביאים (או בעלי רוח"ק) ההתעוררות בעת גלות יון ואדום היה ע"י החכמים שבכל דור. וכבר אמרו חז"ל חכם עדיף מנביא ולכן ההשגות בחנוכה יותר משל מועדים אחרים. ובה נשארה הארה הרוחנית גם לאחר חרבן הבית לא יכלו ח"ו לבטל תורה שבעל פה ולכן נקבע לדורות, להלל ולהודאה לבעל הנסים וכו'.

(אוסרי הגפן)
כל תוקף וגדולת גם חנוכה ושרשי הכל זכינו בזכות נר שבת ונר ביהכנ"ס מאחר וגם משבטלו היוונים את עבודת בית המקדש עדיין התמידו ישראל בנר שבת וכו' והעלו אור נרות קודש אלו לפני הקב"ה ועי"כ נתעורר לעילא כיסופין לעבודת בית המקדש ובכח אור זה נתעורר ישועתן של ישראל לכל הדורות הבאים אחריהם.

מאז היות עם ישראל לעם סגולה מגדל החביבות שמחבב ה' את עם קדשו מתעורר גם בנו חביבות ותשוקה כמאה"כ אז תתענג על ה' (ישעיה נה, יד). בימי החנוכה הולך ומאיר האור מהאור הגנוז לצדיקים וכן כתב הרמב"ם בסוף הלכות חנוכה מצות נר חנוכה מצוה חביבה היא עד מאד.

(מרכה חיים)

מסרת גבורים ביד חלשים דמעשי הגבורה של החשמונאים לא היו מצד גבורת הגוף דלא עסקו בפיתוח הגוף כמו היוונים רק היה להם עזות דקדושה לעמוד נגד הגזירות דיוון ועי"ז קבלו ס"ד מיוחדת מן השמים וגברו על היוונים בדרך גם. כמו שאמר שלמה המלך בקהלת לא לקלים המרוץ ולא לנבונים לחם. אלא להראות עזות דקדושה. וזהו מסרת גבורים ביד חלשים שהיה בהם עזות דקדושה.

(אוסרי הגפן)
אא"ז מו"ר זצ"ל פירש טמא השמנים שבהיכל רמו על מחשבות שבמח. וי"ל ז"ש ופרצו חומות מגדלי וממאז כי עיקר שמירת המחשבה ע"י שמאמר השי"ת אצל האדם כחומה וע"י האמונה קבועה בישראל. וביוונים נאמר שביקשו להעבירם מעל חוקי רצונך והיינו שלא יהיה האמונה קבוע רק לעשות ע"פ רצון האדם.

כשם שאין השמן מאיר עד שמגרדין את הזית מהאילן וכו' ורק אחר כל ההכנה המרובה האמורה אזי השמן מוכן להאיר כך ישראל עוברים עליהם יסורים ועול שעבוד מלכויות ומתוך כך חוזרים להאיר.

(שמות רבא לו)

נפסק בשו"ע הרואה מקום שנעשו בו נסים לישראל מברך שעשה נסים לאבותינו במקום הזה. הרי הברכה על הנס שנעשה במקום הזה. וצ"ב זה שפסקו בשו"ע (סימן תרעו ס"ג) כשרואה נר חנוכה מברך שעשה נסים ולא מצאנו ברכה זו בשאר מצוות זולת נר חנוכה. אלא שהנרות הללו שמדליקים הם המה ההמשך למצות הדלקת המנורה של בית המקדש. וגם לאחר חרבן הבית מצוה זו מסורה לכל ישראל להמשיך הדלקת חנוכה החשמונאים. א"כ כל מקום שמדליקים בו נר חנוכה ממשיכים לשם את המקום שעשה לנו נסים בימי החשמונאים וראוי לברך במקום הזה כבבית המקדש.

(מרכה חיים)
שם חנוכה שבחינת "כה" היא אמונה, כלומר כה תעשו ולא בשום שינוי רק להיות נמשך אחר השי"ת אף מה שאינו מובן בשכל והמשכיל יבין שהוא בחינת תושבע"פ שהוא האמונה. להאמין שיש בכל דבר נקודה חיות מלמעלה מן הטבע וממילא יש בכח חכמים שדבקים בשורש לתלות מעשה תחתונים בלמעלה מהטבע.

(שפת אמת)

יו"ל ע"י מערכת החברותא רח' עדני 3 ירושלים

פ.ק.ס: 02 - 5325477 02 - 5829688

ת.ד. 5080 ירושלים 91050

לעילוי נשמת מוה"ר ר' אשר ב"ר אריה מרדכי זצ"ל זי"ע

